

*Ondrej Ďurica***Úvod:**

Náš seriál úspěšně pokračuje a dnes se znovu podíváme na Slovensko tentokrát za oblíbeným rockovým zpěvákem, který však dostává málo mediálního prostoru k prezentaci svých myšlenek, a tak se prezentuje publiku spíše svojí hudbou. Skrze svoji kontroverzní pověst a několik zrušených současných koncertů z politických důvodů do našeho cyklu bezesporu patří. Celým jeho hudebním působením se více zabýváme v následujícím rozhovoru. Následuje jeho první část.

S Ondrejem Ďuricou tedy (nejen) o jeho životě, minulosti, hudbě a aktivismu.

Extravaganza Controverso

Ondrej Ďurica

Mohl bys ses prosím ve stručnosti představit, stačil by krátký medailon, pro méně znalé čtenáře.

Ako sedemnásťročný som začal so spevom v kapele B.O. (Biely Odpor). Tá sa mojím odchodom a vydaním posledného albumu v roku 1998 rozpadla. Od roku 2011 vystupujem sólovo, odštartoval to album Zdvihnutý prst. Doteraz mám za sebou 4 albumy.

Kam bys hudebně zařadil svou současnou tvorbu? Dřívější BO by se dal přirovnat určitě ke skinheadskému rocku či tzv. RAC, třeba typu BFG (Bound for Glory), atd. S nynější tvorbou je to kapánek složitější, sleduješ kupříkladu italskou musica alternativa di destra, či kategorii identitářský rock nebo pro národní rock typu Kárpátia?

Svoju hudbu neškatul'kujem, nepovažujem sa ani za veľkého znalca rôznych žánrov. Nikdy som o tom nepremýšľal. Pre mňa je dôležitý text a to, či sa mi páči hudba, ktorá ho sprevádza, alebo nie. Samozrejme, teším sa keď to, čo robím, má ohlas a ľuďom to prináša radosť.

Pronásledoval tě nějak systém za tvá hudební vystupování?

Bolo zrušených pár koncertov po útokoch rôznych internetových pisálkov a virtuálnych bojovníkov. Stáva sa, že podnik alebo klub obdrží pár mailov, alebo príspevkov na svojej facebookovej stránke, a potom je na vedení klubu, či cúvne, alebo sa pousmeje a mávne nad tým rukou. Často je to o povahe a postoji samotného majiteľa. Osobne si neviem predstaviť,

že by som si nechal diktovať, koho vo svojom podniku nechám, alebo nenechám vystupovať. Samozrejme, pokiaľ sám majiteľ nemá výhrady k mojej tvorbe. To by bolo úplne v poriadku, nemusím predsa ladiť každému.

Keď Vám však vypisujú rôzne anonymné čudá, skrývajúce sa pod falošný facebookový profil, tak je to viac na úsmev, ako na zrušenie nejakého podujatia. Prax ukázala, že to často píše jeden a ten istý človek, alebo len pár aktivistov. Je to zbabelý boj. Oni odmietajú akúkoľvek diskusiu, pretože ich argumenty a postoje sú proti našim naozaj slabé. Preto tak radi píšú a riešia veci z tejto pozície.

K samotným koncertom musím ešte povedať, že sú vďaka fanúšikom a práci usporiadateľov bezproblémové. Touto cestou chcem všetkým poďakovať. Čo sa týka éry B.O., vtedy to nikto veľmi neriešil. Novinári to účelovo vyťahujú dnes, viac ako dvadsať rokov po rozpade kapely.

Jak vnímáš súčasné perzekúcie členů L'SNS, ale třeba i zpěváka Jaroslava Pagáče Reborna? Osobně mi přijde, že v jeho tvorbě (Reborn, Parom, Brotherhood) není nic, co by zasloužilo pronásledování. Bojíš se, že by se ti mohlo stát něco podobného?

Samozrejme sa nemôžem a neviem stotožniť s tým, čo sa deje okolo nás. Je to smutné, ale myslím, že to každého v určitom zmysle posilnilo na jeho ceste. Zároveň to ukazuje dnešnú realitu a odкрýva mnohé masky. Ľudia to všetko vnímajú veľmi citlivo a aj to im pomaly, ale isto otvára oči. Sám sa veľmi nezamýšľam nad tým, čo ma stretne zajtra. Robím to, čo cítim že je správne a snažím sa niečo tu po sebe zanechať. Ak to ľudia akceptujú a dáva im to radosť, tak je všetko ostatné druhoradé.

Vím, že dost vystupuješ s kapelou Ortel, setkal jsi se i s názorem, že narozdíl od tvé hudby je jejich hudební aranžmá příliš jednoduché, podbíživé a že jejich texty jsou hloupé?

S Tomášom spolu vystupujeme, pretože sme chceli dať našim fanúšikom možnosť vidieť a počuť nás spolu v jednom čase na jednom pódiu. Je to hlavne pre nich. Tieto koncerty sú na veľmi dobrej úrovni, ľudia ich vnímajú pozitívne. Popri tom hrá každý z nás svoje vlastné akcie.

Naša spolupráca je od samého začiatku veľmi pohodová. Názory a kritiky môžu byť rôzne, dôležité bolo a je ukázať osobný príklad. Postaviť sa spolu za správnu vec, dať ľuďom signál, že sa neobchádzame a nehráme každý len na vlastnom piesku. Že keď treba, sme tu a stojíme pri sebe. Je to naše poslanstvo, živá a konkrétna prezentácia toho, o čom spievame. To, že to má pre nás osobitný význam z hľadiska blízkosti našich národov, asi netreba zdôrazňovať.

Jak se ti povedlo získat podporu od neziskové organizace Nitrianski Rytieri, má tato organizace něco společného se stejnojmenným hokejbalovým klubem?

Na začiatku mi pomohli, zorganizovali krst môjho debutového CD Zdvihnutý prst v rámci spoločného koncertu s Danielom Landom v Nitre. Oslovili ma, v prvom momente som myslel, že je to celé vtip. Som im za to vďačný, bolo to veľkolepé. Dlhšiu dobu o nich veľa neviem, verím že sa im darí. Rovnako ich športovcom. Zachytil som, že mali veľké úspechy doma aj v zahraničí.

Sleduješ i súčasnou tvorbu Daniela Landy?

Jeho tvorbu sledujem okrajovo. Viac ma zaujíma, ako žije, premýšľa, kam smeruje. Mal som šťastie spoznať ho a byť s ním viac, ako len na jednom pódiu, preto ho vnímam trochu inak. Povedzme viac osobne, nie len cez jeho tvorbu. Veľa ľudí kedysi dávno oslovil, priviedol na správnu cestu. Za to mu patrí uznanie a vďaka. Ľudia mu to dávajú najavo, stoja pri ňom a tak to má byť. Želám mu veľa síl a inšpirácie. Nemôžem opomenúť ešte jednu vec, a tou je jeho Krysař. Myslím, že je to nadčasové dielo, ktoré ešte dlho nikto neprekoná. On dal svetu kus umenia a za to mu patrí veľké poďakovanie.

Ovlivnily tě silně nějaké knihy v tvé tvorbě?

Čítal som a stále čítam veľa kníh. O pohanstve, histórii, politike, o minulosti, ale aj biografie a súčasnú beletriu. Tá škála je široká a knihy mám celkovo veľmi rád. Nieje žiadna konkrétna, ktorá by ma oslovila v tvorbe, mňa inšpiruje život okolo nás a moje videnie sveta. Asi je pravda, že knihy istým spôsobom formovali môj svetonázor, ale texty píšem hlavne na základe toho, čo vidím okolo seba.

Snažíš se mimo kapelu i o nějaké jiné kulturní projekty - metapolitiku?

Som v situácii, kedy nemôžem robiť viac. Moje koncertovanie musí zatiaľ stačiť. Čoskoro sa veci zmenia a ja budem môcť byť užitočnejší. Teším sa na to, (viac v druhom rozhovore).

Ve svých textech dost reflektuješ pohanské motivy, ale objevují se zde i motivy křesťanské, jaký máš osobně k různým pojetí náboženství vztah?

Náboženstvo považujem za veľmi osobnú záležitosť. Často sa stretávam s touto otázkou a som rád, že sa môžem vyjadriť. Vo svojej tvorbe sa dotýkam mytológie, slovanského sveta, ale aj severského náboženstva. Pre mňa je to všetko magický a čarovný svet našej starej Európy. Rád čítam, pátram a premýšľam v tomto priestore.

Zmienka o kresťanstve je v mojej tvorbe zámerne. Sú piesne, kam to z hľadiska kontextu, z hľadiska toho, čo chcem povedať, patrí. Navyše ja osobne rešpektujem každého rozhodnutie v otázke viery a tieto dva pohľady by nemali našich ľudí rozdeľovať. To sa našťastie ani nedeje.

Kresťanstvo na Slovensku nemožno obísť, patrí sem. Je všade kam sa človek pozrie a čo sa posledného obdobia týka, vážim si postoje jeho najvyšších predstaviteľov vo vážnych otázkach, ktoré sa tu riešili a stále riešia. Ak mám ale povedať sám za seba – prihovám sa k

dávny Bohom a právě táto cesta u mňa funguje...

Zažil jsi nějaké krajní či magické zážitky, které tě utvářely?

Určite ma veľmi výrazne formovalo moje detstvo a roky dospievania. Dnes chápem, ako veľmi človeka ovplyvní prostredie, okolie, kamaráti. Som vďačný za to, že som kedysi dávno počul starý Orlík a Krátky Proces. To bola rana do srdca, tak nejak funguje viera. To keď človek uverí a potom môže prísť ktokoľvek, ponúkať čokoľvek, hovoriť o inom svete, inej línii. Nás toto chytilo a už nepustilo. Dnes úprimne ďakujem za tú príležitosť, za starú dobrú Nitru, za kamarátov na celý život. Za to, že ma medzi seba prijali a nechali ma počúvať a učiť sa. Možno vo vedľajšej ulici, v inej štvrti, v inej zostave by bol zo mňa narkoman, alebo drobný zlodej... Alebo nikto. Takto to všetko malo byť.

Čo sa týka zvláštnych, alebo magických zážitkov – pár som ich prežil. Niektoré moje texty som písal práve po takejto skúsenosti. Ten svet tu okolo nás bezpochyby je. Nieкто ho vidí, nieкто nie. Myslím, že je to vec nastavenia mysle a schopnosti viac vnímať a precítiť určité momenty. Duše umelcov sú často také – citlivé, krehké, ale aj veľmi zraniteľné. Sú napojené na tak trochu iný svet. Dokážu skladať, maľovať, tvoriť, zažiarit, osloviť. Vedia to, pretože vnímajú všetko oveľa citlivejšie. Ale tiež dokážu veľmi ľahko padnúť a zhasnúť.

Co pro tebe znamená slovenská identita?

Slovenská identita? Je to pre mňa základ všetkého. Niečo, čo netreba hľadať, ani sa tomu učiť. Človek to jednoducho cíti. Tak prirodzene ako radosť, smútok, bolesť. Keď hrá americká hymna, anglická, francúzska, nič mi to nerobí. Keď hrá tá naša, rozbúcha sa mi srdce, zalesknú oči, zježia chlpy a rozochveje telo. To je moja identita. Je to cit.

Vlastenectvo je veľký cit, je to láska na celý život. Preto nevieme prestať v tom, čo robíme. To sa nedá zakázať žiadnym zákazom. Presne tak, ako sa nedá matke zakázať ľúbiť, chrániť a báť sa o svoje jediné dieťa. Takto ja vnímam svoju identitu a svoj malý vklad do našej veľkej veci.

Máš rád na Slovensku nějaká místa, kam se neustále vracíš?

Je veľa miest, kde sa človek môže cítiť dobre, ale domov je len jeden. Slovensko je krásne, miesta by som mohol menovať veľmi dlho. Mám rád naše hory, Oravu, Liptov, Východ... Všade tu žijú ľudia s veľkým srdcom. Rád chodím na miesta, kde stáli a bojovali naši veľikáni – Štúr, Hlinka a ďalší... Ich domy, ktoré dýchajú atmosférou tej doby. Tam všade sa rád vraciam. Mám rád ticho a samotu. Asi preto, že bývam málokedy sám.

Ale najviac je pre mňa môj dom, rodina, deti. V poslednom období som pochopil, aké vzácne je šťastie, zázemie a čo znamená slovo domov. Boli chvíle, keď som to bral ako samozrejmosť, ale toto všetko si treba chrániť a vážiť. Toto je to, čomu patrí naša úcta a pozornosť. K tomuto nech smeruje všetko, čo robíme, o čo sa snažíme, pretože nič na svete nie je viac.

V rozhovoru jsi zmínil, že tě dříve velmi silně ovlivnily kapely jako Orlík a Krátký Proces, jakou hudbu rád posloucháš dnes?

Priznám sa, že dnes v drvivej väčšine počúvam celkom inú hudbu, odlišnú od tej, ktorá ma oslovila ako mladého chlapca. Mám rád pomerne náročnú hudbu, na prvé počutie pre niekoho ťažko stráviteľnú. Napríklad projekt Recoil od Alana Wildera, ďalej veľa pochmurnej hudby, ale aj tvorbu 80tych rokov. Duran Duran, Falca, veľa vecí z tohto obdobia a samozrejme Depeche Mode – to je pre mňa vrchol všetkého.

Mám rád ich produkciu. Ich niektoré vyjadrenia, životné postoje, či hviezdne prešľapy však veľmi neriešim. Tieto kapely žijú v inom svete, sú v kolotoči komercie a veľkých svetiel. Inak žijú a premýšľajú, inak vnímajú realitu, pretože sa jej dávno vzdialili. Zväčša spievajú o ničom, osem z desiatich piesní je o láske a rozchodoch, ale to prevedenie, ten zvuk a harmónie celkovo, ma jednoducho dostali. Frčím na tom denne už 25 rokov a zatiaľ mi to stále robí radosť.

Ľudia v mojej blízkosti sa občas čudujú, čakajú niečo metalové, niečo drsné a ja si pospevujem starý dobrý, alebo posledný-ešte lepší Depeche. Aj keď musím povedať, že ich nový album bol viac politický a že sa vyjadrovali dosť úboho v otázke súčasného sveta, ale to by bolo písanie na dlho. Neobišiel ma ani Rammstein, aj u nich veľmi cítiť vplyv DM.

Mám rád hudbu všeobecne. Rád pracujem v štúdiu a ešte radšej stojím na pódiu. Možno je celkom normálne, že moje uši potom potrebujú počuť celkom iný zvuk, hoci na starú klasiku som nezanevrel.

Co tě čeká v nejbližší době, připravuješ teď osobně nějaké další projekty?

Pripravujem nový, v poradí piaty album. Mal by byť vonku v prvej polovici budúceho roka. Okrem toho pripravujem ďalšie veci, čaká ma veľa zmien, na ktoré to všetko nadväzuje. Viac prezradím pri uvádzaní nového CD na svet. Rozhodne však bude moje ďalšie fungovanie a to čo robím oveľa výraznejšie.

Poskytl ti poslední dobou někdo jiný kromě DP mediální prostor k vyjádření?

Toto je po veľmi dlhej dobe jediný rozhovor. Ďakujem zaň, vážim si Váš záujem o moju osobu a tvorbu a želám veľa dobrej práce. Pozdravujem.

Chtěl by jsi napsat na závěr ještě něco, co nemělo šanci v rozhovoru zazníť? Zde je prostor.

Chcem zaželať ľuďom kráčajúcim po tejto ťažkej, ale krásnej ceste, aby vydržali. To, čo robíme, je správne. To len veci okolo nás boli otočené a postavené na hlavu. Následky toho sú dnes vidieť všade okolo. Všetko zašlo príliš ďaleko, ale to je to, čo prebúdza a otvára oči ďalším... Želám všetkým len to dobré. Pozdravujte svoje rodiny, opatrujte sa a za každú cenu držte spolu. Inej cesty niet.